

Analýza koncepčních dokumentů - Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy krajských úřadů ve 14 krajích České republiky ve vztahu k pozici školských výchovných a ubytovacích zařízení – domovů mládeže.

Společný jmenovatel - optimalizace, pokles či stagnace výkonů v závislosti na vývoji demografické situace v regionech. V rámci republiky nelze z dokumentů kvantifikovat pokles výkonů v domovech mládeže:

1. ve většině dokumentů nejsou domovy mládeže vůbec zmiňovány.

Možné příčiny: 1. kapacity domovů mládeže zanedbatelné, v rozpočtování krajů nehrají roli

2. rozpočet krajů v dané věkové kohortě vyhovující

3. korekce krajských normativů v dané věkové kohortě

2. situace rozdílná v jednotlivých krajích, volí různé strategie (např. přesun ubytování na jiné subjekty!)

3. domovy mládeže mohou být skryty pod příspěvkovými organizacemi ŠKOLY, i když školy vykonávají činnost i jiného subjektu (domova mládeže, školní jídelny apod.), a financování těchto subjektů je ze zákona odlišné než škol (viz školský zákon).

Školský zákon k financování školských zařízení (v kompetenci krajů, nikoli MŠMT ČR):

(1) Školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a studentům podle účelu, k němuž byla zřízena

a) vzdělávání, **sportovní** a zájmové činnosti v době mimo vyučování,

b) celodenní výchovu, ubytování a stravování, popřípadě

c) zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání.

(2) Školská výchovná a ubytovací zařízení mohou provozovat svou činnost i ve dnech pracovního volna nebo v období školních prázdnin.

(1) Ze státního rozpočtu se za podmínek stanovených tímto zákonem poskytují finanční prostředky vyčleněné na činnost d) škol a školských zařízení zřizovaných kraji, s výjimkou jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a školských výchovných a ubytovacích zařízení podle § 117 odst. 1 písm. C

§ 161

Financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky

(1) **Republikové normativy** stanoví ministerstvo jako výši výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního vzdělávání, základního vzdělávání,

středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání na kalendářní rok a zveřejňuje je ve Věstníku.

(2) Krajské normativy stanoví krajský úřad jako výši výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem a zveřejní je. Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný, lůžko, třída, studijní skupina, oddělení nebo jiná jednotka stanovená zvláštním právním předpisem 34a). Součástí krajských normativů jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.

(3) Při stanovení krajských normativů vychází krajský úřad zejména z

a) dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji,

b) rámcových vzdělávacích programů nebo akreditovaných vzdělávacích programů pro vyšší odborné vzdělávání,

c) rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti a

d) naplněnosti tříd, studijních skupin a oddělení v jednotlivých školách a školských zařízeních.

(1) Ministerstvo zpracovává dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, projednává jeho návrh s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a s kraji, předkládá jej vládě ke schválení a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup. Vláda předkládá dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu k projednání.

(2) Krajský úřad zpracovává v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a předkládá jej ministerstvu k vyjádření. Část dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, týkající se vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem, předkládá rada kraje zastupitelstvu kraje ke schválení. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji je vždy zveřejňován způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Dlouhodobý záměr podle odstavce 2 obsahuje analýzu vzdělávací soustavy v kraji a stanovuje na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje na trhu práce a záměrů dalšího rozvoje kraje zejména cíle a úkoly pro jednotlivé oblasti vzdělávání, strukturu vzdělávací nabídky, především strukturu oborů vzdělání, druhů, popřípadě typů škol a školských zařízení a jejich kapacitu a návrh na financování vzdělávání a školských služeb v kraji.

-

(4) Dlouhodobé záměry se vyhodnocují a zpracovávají jednou za 4 roky postupem uvedeným v odstavcích 1 a 2.

Kraj

§ 181

(1) Kraj je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy. Za tímto účelem kraj zřizuje a zrušuje

- a) střední školy,
- b) vyšší odborné školy,
- c) mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,
- d) základní školy speciální,
- e) školy při zdravotnických zařízeních,
- f) školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje, ! NE DM!
- g) střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
- h) jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- i) základní umělecké školy,
- j) školská zařízení pro zájmové vzdělávání a
- k) dětské domovy.

(2) Kraj může dále zřizovat a zrušovat

- a) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
- b) školská zařízení podle § 115 až 120, - DM !
- c) školy a školská zařízení, které jinak zřizuje obec nebo ministerstvo, pokud kraj prokáže potřebné finanční, materiálové a personální zabezpečení této školy nebo školského zařízení.

Při jednáních o financování DM je třeba začínat u zřizovatelů, prostudováním Dlouhodobých záměrů krajů, které jsou podle zákona předávány MŠMT ČR:

Bezpodmínečně nutné koordinovat postup, konzultovat návrhy se zřizovateli, neobcházet je a neprosazovat opatření, která nejsou v souladu s krajskými strategiemi – kontraproduktivní. Podpora záměrů kraje!!! Společný postup se zřizovateli!!

Poznámky k dokumentům krajů:

Ústecký kraj – v dokumentu od str. 44 - minimalizace počtu školských zařízení i pro zájmové vzdělávání, zmiňovány pouze DDM, o domovech mládeže není zmínka

Jihočeský kraj – domovy mládeže od str. 8, zmiňovány rovněž ve výroční zprávě od str. 41, redukce počtu DM i zařízení zájmového vzdělávání

Královéhradecký kraj – domovy mládeže zmiňovány ve výroční zprávě, str. 68, 69, v dlouhodobém záměru není o DM zmínka

Liberecký kraj – poslední zveřejněná výroční zpráva z r. 2009 /10, str. 32 – 33 pokles žáků i pracovníků, z kapacity 2890 lůžek obsazeno 1758.

Vysočina – Zpráva o stavu vzdělávací soustavy, str. 4 – 33 domovů mládeže, DM jsou nazývány ubytovacími zařízeními – v pořadí priorit na posledním 3. místě

Jihomoravský kraj – podpora zájmového vzdělávání a DM v rámci normativu pro věkovou kohortu

Středočeský kraj – v dokumentu analyzován republikový normativ pro 15 – 19 let se závěrem: věkové kohorty neodpovídají skutečnému stavu, např. zvýšení věku u žáků nastupujících do 1. ročníku, menší úbytek populace, DM nejsou vůbec uvedeny ani v použitých zkratkách

Praha -kraj – o DM není zmínka ani v použitých zkratkách

Zlínský kraj - o DM není zmínka ani v použitých zkratkách

Pardubický kraj - o DM není zmínka ani v použitých zkratkách, používán termín ubytování, ubytovací zařízení

Karlovarský kraj – v použitých zkratkách termín DM, ale v dokumentu o nich není zmínka

Plzeňský kraj – strategie nabídnout školu co nejbližší bydlišti, o DM není zmínka ani v použitých zkratkách

Olomoucký kraj - o DM není zmínka ani v použitých zkratkách

Moravskoslezský kraj – str. 81, v případě racionalizace sítě škol a školských zařízení zachovávat pouze ubytovací zařízení, která nejlépe vyhovují současným podmínkám, legislativním požadavkům, potřebám školských služeb, a jejichž kapacitu nelze nahradit jinými dostupnými zařízeními!!!!

-

Zpracovala: Bc. Ludmila Pechová